

สมดุลแห่งชีวิต

ระพี สาคริก

ฉันมีอายุผ่านพ้นมานานพอสมควร ถ้าจะว่าถึง **สี่แผ่นดิน** ก็ไม่น่าจะผิด

เมื่อกล่าวถึงคำว่า **สี่แผ่นดิน** เท่าที่เข้าใจกันมาแล้วคงหมายถึง ช่วงการปกครองประเทศซึ่งผ่านพระมหากษัตริย์มา 4 พระองค์

เมื่อกล่าวถึงประเด็นนี้ ทำให้นึกถึงคำว่า **พระเจ้าแผ่นดิน** มาถึงช่วงนี้ บ้านเมืองกำลังเกิดปัญหาวิกฤตหนัก การพูดย่ำคำว่า วิกฤตหนัก ชัดๆเช่นนี้ ถ้าไม่ใช่ผู้ที่มีวิญญานลงถึงพื้นดินอย่างลึกซึ้งคง มองเห็นได้ยาก ทำให้แต่ละคนใช้ชีวิตอยู่กันอย่างสบายๆ หากถามคน เหล่านี้ก็คงตอบว่า ไม่เห็นมีปัญหาอะไรน่าเป็นห่วง

ผู้ที่มีวิญญานมองเห็นคุณค่าพื้นดิน อีกทั้งเห็นความสำคัญของการ ปฏิบัติซึ่งมุ่งทิศทางลงสู่ด้านล่างจากรากฐานจิตใจที่เป็นธรรมชาติ ย่อมให้ ความสนใจหวนกลับมามองขึ้นสู่ด้านบน จึงสามารถเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น จากสิ่งซึ่งแฝงอยู่ในใจคนระดับสูงได้อย่างลึกซึ้ง

ดังนั้นความหมายของคำว่า **แผ่นดิน** จึงมีความลึกซึ้ง อีกทั้งมี เหตุผลเชื่อมโยงระหว่างผู้ที่มีโอกาสขึ้นไปสู่ระดับสูงหวนกลับลงมาถึงพื้นแผ่นดินอันเป็นถิ่นฐาน ซึ่งคนในชุมชนควรรู้คุณค่าของพื้นดินรู้ความหมายของชุมชนซึ่งแต่ละคนดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันให้เห็นได้ชัด ดังที่พบได้ในยุคก่อน นิยมนำเอาช่วงเวลาชีวิตตนมาเปรียบเทียบกับช่วงเวลาที่พระมหากษัตริย์ที่พระองค์ขึ้นครองราช

หากมองได้กว้างถึงภาพรวมของสิ่งที่กล่าวมาแล้วได้ลึกซึ้งถึงระดับหนึ่ง น่าจะรู้ความหมายของคำว่า แผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากคิดจากรากฐานซึ่งรู้ความจริงจากใจตัวเอง คงจะมีความสนใจค้นหาความจริงให้ถึงความหมายของคำว่าแผ่นดินได้อย่างลึกซึ้ง

ซึ่ง ณ. จุดนี้ย่อมพบได้ว่า การมองลงไปยังพื้นดินซึ่งทุกคนยืนร่วมกันอยู่ ยังไม่ลึกซึ้งถึงแก่นแท้จนกว่าจะเห็นและเข้าใจได้ว่า พื้นดินที่แท้จริงอยู่ในจิตวิญญาณตนเองอย่างเป็นธรรมชาติ

หากคนส่วนใหญ่ผู้มีโอกาสเติบโตขึ้นมาจากความจริงซึ่งอยู่ในจิตวิญญาณตนเองอย่างอิสระ ย่อมสำนึกได้ว่า ชีวิตเราเกิดมามีร่างกายที่เปลือยเปล่า หรืออีกนัยหนึ่งซึ่งกล่าวกันว่า ชีวิตแต่ละคนเกิดมาจากพื้นดิน แม้บางคนอาจมีบรรพบุรุษเก็บรวบรวมทรัพย์สินเงินทองไว้ให้มากมายแค่ไหน

หากมีสติพอที่จะพิจารณาตัวเอง น่าจะทำให้เห็นความจริงได้ว่า สิ่งต่างๆซึ่งตนได้รับหลังจากเกิดมาแล้ว หาใช่ได้มาจากจิตวิญญาณตัวเอง จึงไม่นำมาใส่ใจให้เกิดความทุกข์

ย่อมทำให้รู้ได้เองว่า คุณค่าของพื้นดินซึ่งตนควรเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานความรัก อีกทั้งมีผลช่วยให้เข้าใจความจริงได้ว่า ความรักพื้นดินซึ่งอยู่ในจิตวิญญาณของแต่ละคน ย่อมมีเหตุผลสัมพันธ์ถึงพื้นดินของโลกภายนอกอย่างสานถึงกันหมด จึงไม่ควรมีการแบ่งแยกชาติภาษา ทำให้มีการรบราฆ่าฟันกันรุนแรงยิ่งขึ้น

ดังนั้น การมุ่งมั่นทำงานลงสู่พื้นดินจากความรักซึ่งมีอยู่ในรากฐานจิตใจ ย่อมมีผลสานถึงความรักเพื่อนมนุษย์ทุกคนอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ว่าจะยากดีมีจนหรือคนชาติไหนภาษาไหน รวมถึงแต่ละคนซึ่งรวมอยู่ในมวลมนุษยชาติ ที่มีแนวคิดความเชื่อแตกต่างกันอย่างหลากหลาย

หรืออาจกล่าวว่า แต่ละบุคคลซึ่งมีวิญญาณความรักหยั่งลงสู่พื้นดินอย่างลึกซึ้ง ย่อมมีความรักสานถึงซึ่งกันและกันอย่างรู้เหตุรู้ผล จึงควรถือว่า พื้นดินคือสื่อธรรมชาติ ที่สานความรักระหว่างมนุษย์ให้ถึงกัน อีกทั้งมีความมั่นคงอยู่ได้ตลอดไป

อย่างไรก็ตาม ชีวิตแต่ละคนย่อมเกิดมาจากจุดแตกต่างกัน ดังนั้น การเจริญเติบโตบนพื้นฐานความรู้สึกนึกคิดซึ่งถือความรักไว้ในรากฐานตนเอง ให้มั่นคงอยู่ได้ ควรจะผ่านพฤติกรรมการนำปฏิบัติโดยร่างกาย และมุ่งทิศทางไปยังผู้ซึ่งแต่ละคนเชื่อว่ามีจิตใจใกล้ชิดตนมากที่สุดก่อนอื่น

แต่ทุกคนก็ควรเรียนรู้ความจริงจากความผิดพลาด เพื่อปรับจิตใจตนเอง ให้เข้าถึงจุดซึ่งได้ผู้ที่มีจิตใจใกล้ชิดกันที่สุดได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ว่าจะใช้เวลาเร็วช้ามากน้อยแค่ไหน

หนึ่งผู้ซึ่งมีความรักความจริงใจใกล้ชิดพื้นดินจริง ย่อมมีรากฐานจิตใจอิสระทำให้เปิดกว้าง ช่วยให้รู้ว่าผู้ที่มีจิตใจซึ่งตนให้ความรักมากที่สุด ย่อมมีรากฐานจิตใจเปิดกว้างอย่างสอดคล้องกันด้วย

ดังนั้นสิ่งซึ่งมีอยู่ในจิตใจที่มอบให้ไปแล้ว ย่อมมีผลกระจายสู่วงกว้าง ออกไปได้เองอย่างเป็นธรรมชาติ แม้อาจสร้างความรู้สึกร่วมให้กับเพื่อนมนุษย์หลายคนว่า ผลการปฏิบัติได้นำไปสู่การยอมรับระดับโลก หรือเป็นคนระดับโลก แต่ตนเองควรรู้ได้ว่าความรักความมุ่งมั่นในการนำปฏิบัติจากใจตนเอง มีความสำคัญเหนือกว่าผลที่ปรากฏ ไม่ว่าจะแพร่กระจายออกไปสู่มุมกว้างมากแค่ไหน

หากสนใจหวนกลับมาพิจารณาเงื่อนไขซึ่งมีความจริงอยู่ในรากฐานจิตใจของผู้ปฏิบัติได้ น่าจะเห็นว่า สภาพภายในใจซึ่งเป็นศูนย์รวมของพลัง ย่อมมีสองด้าน ด้านหนึ่งคือ บทเรียนเท่าที่สั่งสมมาแล้วในอดีต อันควรถือว่ามีหน้าที่เป็นพื้นฐานของอีกด้านหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องก้าวต่อไปสู่ออนาคตได้อย่างปลอดภัย

แม้ช่วงหลังๆ เรามักนำเอาประเด็น การเกษตรพอเพียง และ เศรษฐกิจพอเพียง มากล่าว้าความสำคัญกว้างขวางมากขึ้น หากมองเห็น ความจริงซึ่งอยู่ในรากฐานจิตใจตนเองได้ชัดเจน ย่อมไม่จำเป็นต้องอธิบาย อะไรมากนัก แท้จริงแล้วเป็นสิ่งซึ่งแต่ละคนมีเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว

ณ จุดที่ชี้แนะให้สนใจพิจารณา ซึ่งช่วงหลังๆ เรามักได้ยินคนพูดกันว่า สมดุลแห่งชีวิต ในโอกาสที่ฉันมีอายุผ่านพ้นมายาวนานพอสมควรแล้ว ตนจึงสามารถกล่าวได้ว่า คำว่า สมดุล เป็นสิ่งซึ่งๆคนไทยส่วนใหญ่ยุค ก่อนยังไม่คุ้นหูมากนัก หากชนรุ่นก่อนมักสอนลูกหลานโดยใช้คำพูดว่า ทำอะไรก็ตาม ให้รู้จักยับยั้งชั่งใจเอาไว้บ้าง

คำว่า สมดุล จึงน่าจะได้รับการแปลความหมายโดยคนไทยที่ไปเรียน มาจากเมืองนอกซึ่งแปลมาจากคำว่า BALANCE ก็คงไม่ผิด แม้เพียงคำ พุดคำเดียวหรือประโยคเดียว หากผู้พูดผู้ฟังมีรากฐานจิตใจอิสระ ย่อม สามารถเชื่อมโยงเหตุผลไปถึงความจริงซึ่งอยู่ในเรื่องใหญ่ๆได้ไม่ยาก

จึงสรุปได้ว่า รากฐานจิตใจคนท้องถิ่นในยุคนี้ สูญสิ้นความเป็นตัว ของตัวเองไปแล้วอย่างกว้างขวาง หากมองในด้านเศรษฐกิจยังไม่น่าสงสัย เลยว่า ทำไมคนในบ้านเมืองจึงจำต้องตกเป็นทาสชนชาติอื่น จนกระทั่งมีสิ่ง ของเหลือไว้เป็นพื้นฐานความรักความภูมิใจในตนเองของผู้ซึ่งรู้ได้ถึง ความหมายของคำว่า ชาติ เหลือน้อยลงไปเป็นลำดับอย่างหยุดได้ยาก